

DEBAT CIUTADÀ (LXV)

LA GENT GRAN, COM VIU LA POST-CRISI?

Els efectes de la crisi socioeconòmica que oficialment està superada, però la realitat és que, avui en dia, són molts i variats els segments significatius de la població que no perceben les millores. La Fundació Gadeso dedicarà una sèrie de Quaderns a fer visible la realitat dels col·lectius més vulnerables de la societat balear. Avui hem volgut dedicar aquest número a analitzar les percepcions i valoracions d'un d'aquests col·lectius, el de les persones majors de 65 anys. Tres grans factors expliquen la seva pèrdua de qualitat de vida: un augment del cost de vida no compensat pel mínim increment de les pensions, la disminució dels recursos de l'entorn familiar i la reducció, tant de qualitat com d'accessibilitat, dels serveis públics.

LA GENT GRAN - TIPOLOGIA

Segment Alt

- Amb recursos (pensions, patrimoni, negocis...)
- Significatiu percentatge d'actius o "semiactius"
- Residència pròpia o residències privades per a majors

Segment Mitjà

- Amb algunes dificultats econòmiques (majoritàriament pensionistes)
- Residència pròpia o, en menor mesura, lloguer i residències públiques

Segment Baix

- Amb dificultats econòmiques (pensions baixes)
- La importància de la viudetat
- Major pes del lloguer; elevat ús dels centres de dia
- Risc d'exclusió

Abans de començar la nostra anàlisi, hem volgut establir una tipologia de la gent gran, en funció dels seus recursos: un segment alt, que disposa de recursos suficients; un segment mitjà, que té alguns problemes econòmics; i un segment baix, que pateix grans dificultats i que a vegades es troba en risc d'exclusió. Així doncs, en aquest Quadern es tractaran la majoria de temes sobre la base d'aquestes categories.

La taula número 1 mostra la pertinença a un determinat segment és un factor clau a l'hora de valorar la situació actual de la gent gran a les Illes Balears, respecte del període de crisi. Com es pot veure

l'opinió més rellevant és que un 86,3% opina que la seva situació es manté, però aquest qüestionari té un significat distint segons el segment al qual es pertany. Així, pel segment més alt, poc afectat per la crisi, el 82% diu que està "igual de bé" i un 185 manifesta estar millor.

En canvi el fet que el 90% del segment baix i el 87% del mitjà declarin estar igual que durant la crisi no té per què significar una millora, degut que aquests segments són els que més van patir les conseqüències de la crisi. A més que entorn del 7%, de mitjana, d'aquests segments, manifesten que la seva situació ha empitjorat.

TAULA 1 COM ÉS EL VOSTRE ESTAT ACTUAL EN REFERÈNCIA AL PERÍODE DE CRISI?

	Millor	Igual	Pitjor
Segment Alt	18%	82%	-
Segment Mitjà	7%	87%	6%
Segment Baix	2%	90%	8%
Mitjana	9%	86,3%	4,7%

Font: Baròmetres Gadeso Desembre 2017

PREOCUPATS PER LA VELLESA?

En aquesta pàgina hem volgut esbrinar si les persones majors de 65 anys estan preocupades per la seva vellesa, pel fet de fer-se grans, i quins en són els motius principals. A més, donada la situació de vulnerabilitat d'una part important d'aquesta població, hem volgut visualitzar amb quin tipus de recursos, propis o aliens, compten per fer front a les necessitats bàsiques.

Així doncs, a la taula següent es mostra el percentatge de persones que es declaren preocupades per la seva vellesa. Com es pot veure, les persones de 65 anys i més que s'engloben dins el segment alt (40%) se senten menys preocupades pel fet de fer-se grans que les que es troben dins del segment mitjà (60%) i, sobretot, del segment baix (fins a un 76% de les persones d'aquest segment afirmen trobar-se molt o bastant preocupades per la seva vellesa).

Si parlem de motivacions, també hi trobam diferències

significatives entre els distints segments. El principal motiu que addueixen els que pateixen més dificultats és l'econòmic (la por a disposar de menys recursos), mentre que la gent gran del segment alt posa l'accent sobre el deteriorament mental. Pel que fa al segment mitjà, és el fet d'haver de dependre d'altres persones, per a poder desenvolupar la seva vida quotidiana.

Aquesta dependència té un doble sentit: econòmic i d'acompanyament, tant afectiu (por a l'aïllament i la soledat), com de suport físic.

ESTAU PREOCUPATS PER LA VOSTRA VELLESA?*		PRINCIPALMENT, PER QUIN MOTIU? **				
		Deteriorament físic	Deteriorament mental	Dependre d'altres persones	Aïllament, soledat	Disminució de recursos
Segment Alt	40%	46%	70%	7%	12%	7%
Segment Mitjà	60%	45%	62%	69%	47%	53%
Segment Baix	76%	45%	42%	68%	62%	92%

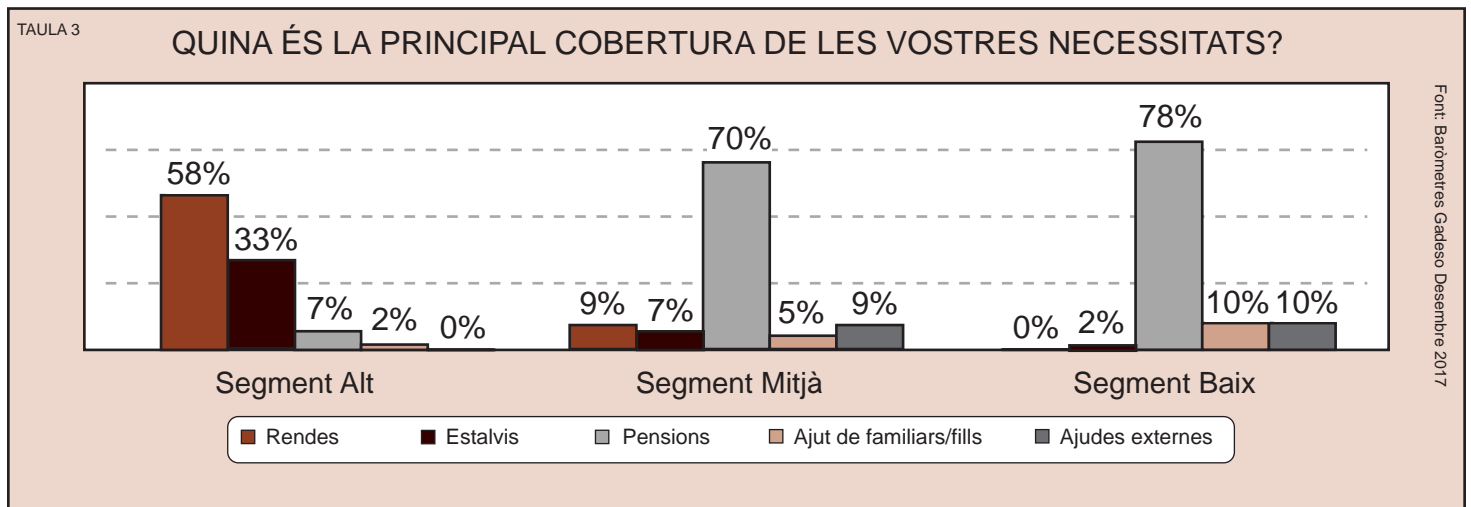
* % de persones que han contestat "molt" o "bastant"   ** respostes múltiples   Font: Baròmetres Gadeso Desembre 2017

Com es pot apreciar a la taula número 3, el segment alt cobreix les seves necessitats amb les seves rendes i estalvis. Els segments mitjà i baix fan ús de la seva pensió per a fer front a les necessitats derivades de la vida quotidiana.

Cal fer esment, per una part les pensions públiques a Balears estan per sota de la mitjana estatal, tenint en compte, sobretot, les baixes cotitzacions que s'han fet a causa del tipus de contractació que ha existit i continua

existint a la nostra comunitat.

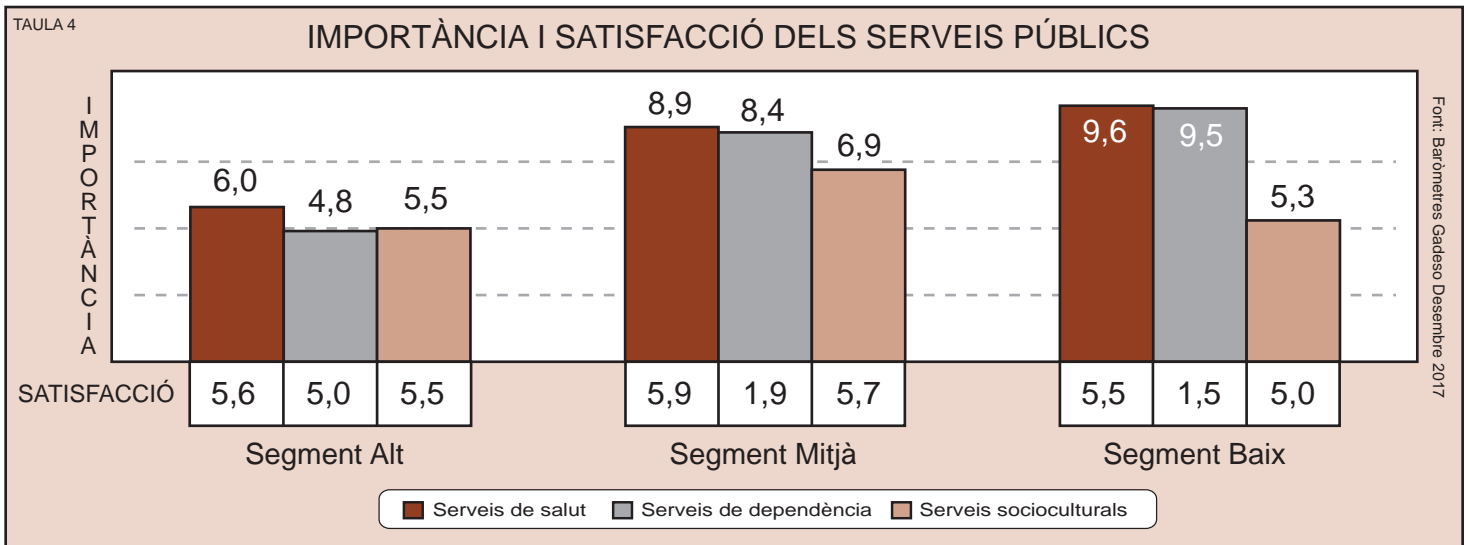
De fet un 14%, del segment mitjà, declara la necessitat d'ajuts exteriors (tant familiars com d'altre tipus). Això mateix es pot fer extensius al segment baix, però, en aquest cas, es tracta del 20%, la qual cosa vol dir 1 de cada 5 jubilats del segment baix necessita ajuts externs i familiars per cobrir despeses com pagar el lloguer, factures de subministraments, etc.

SERVEIS PÚBLICS I PENSIONS

Un dels pilars que componen el nostre estat del benestar, és l'accés a uns serveis públics de qualitat (Taula nº 4). Així com, un bon funcionament d'aquests per facilitar un estat del benestar saludable i eficient.

Al mateix temps són necessaris una sèrie de suports econòmics i assistencials, els quals, tenen una major o menor prioritat en funció del segment social al qual es pertany. Això ho veurem en la taula número 5.

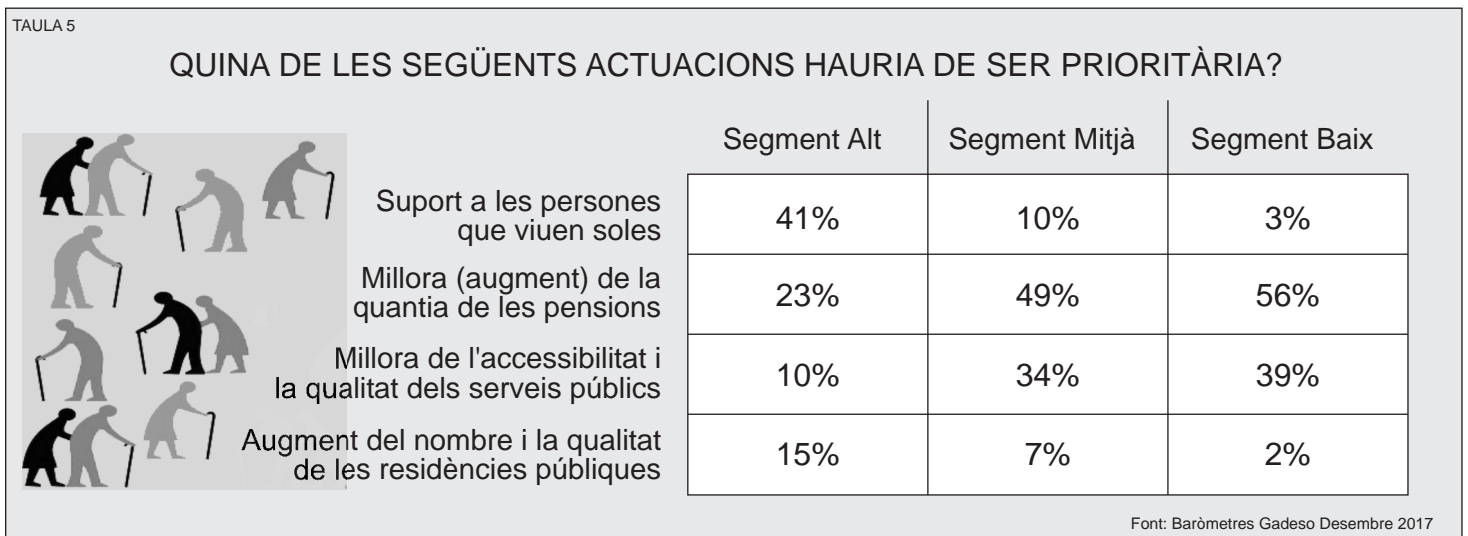

A la taula número 4 es poden observar les diferències que existeixen entre els distints segments a l'hora de valorar els serveis públics. Entre la gent gran més acomodada, es dona menys importància als serveis públics, siguin de salut, de dependència o socioculturals, amb tota probabilitat perquè una part significativa es decanta per les opcions privades (clíniques, residències, empreses...). La satisfacció que tenen, per sobre l'aprovat, s'ha d'analitzar també des d'aquest prisma.

Els serveis englobats en la Llei de Dependència reben unes valoracions molt negatives entre els segments mitjà i baix, tot i que la importància que els atorguen sigui molt elevada. A la classe mitjana es dona força importància als serveis socioculturals (viatges, excursions, cultura...), menys importants per a la tercera edat amb més dificultats econòmiques.

A sota hem inclòs les principals demandes dels ciutadans i ciutadanes majors de 65 anys a les administracions: com es pot veure, pel segment alt, l'actuació que es considera prioritària és el suport a les persones que viuen soles, tot i que s'ha de dir que un part significativa d'aquestes classes altes no es mostra molt preocupada per aquestes demandes (un 11% que ho ha expressat explícitament o no contestant aquesta pregunta).

Per altra banda, les persones grans que pertanyen als segments mitjà i baix destaquen per damunt de tot la urgència d'augmentar la quantia de les pensions. Un altra demanda important d'aquest col·lectiu és la millora de l'accessibilitat i la qualitat dels serveis públics, cada vegada més importants per a garantir la qualitat de vida de les persones grans de la nostra comunitat.

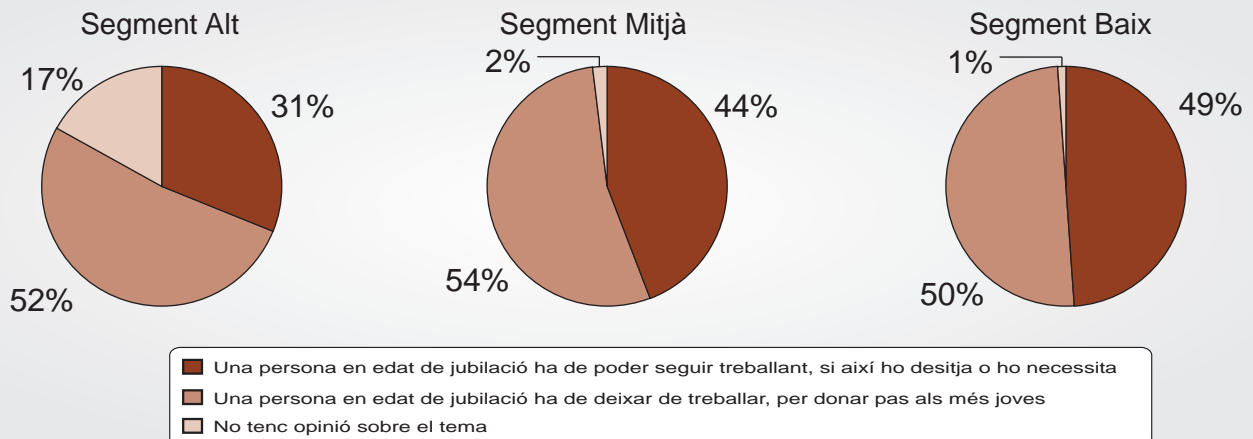

JUBILAR-SE O SEGUIR TREBALLANT?

Tot i les retallades en matèria sanitària, impulsades pel govern espanyol, produïdes durant la recent crisi econòmica, l'esperança de vida a Espanya és de les més altes del món. Aquest fet planteja una sèrie de reptes i dificultats, com són garantir unes pensions justes i un sistema sanitari que permeti a la gent gran gaudir, si escau, de la seva jubilació en condicions de salut i dignitat. La realitat, però, és que les pensions són les que són, en molts casos insuficients per assegurar un nivell de vida digne. És per aquest motiu que s'està plantejant endarrerir l'edat de jubilació per sobre dels 67 anys actuals, la qual cosa, alhora, suposa posar més entrebancs a l'accés al mercat de treball de les persones joves. A més, una part de la gent gran creu que està en condicions d'allargar la seva vida laboral i, per això, la jubilació a l'edat estipulada, hauria de ser voluntària.

TAULA 6

JUBILAR-SE O SEGUIR TREBALLANT?

Font: Baròmetres Gadeso, Desembre 2017

La taula número 6 mostra com una majoria de la tercera edat opina que una persona en edat de jubilació ha de deixar de treballar, fonamentalment per facilitar als més joves el seu difícil accés al mercat de treball. No obstant això, un significatiu percentatge declara que els treballadors en edat de jubilar-se han de tenir el dret de continuar exercint el seu ofici o professió, si aquest és el seu desig o ho necessita (aquí hem de destacar el 49% del segment baix). Darrere aquesta opinió hi trobam, fonamentalment, la necessitat de seguir treballant per no veure reduïts els ingressos familiars i l'augment de l'esperança i de la qualitat de vida, que permet mantenir

les facultats per treballar més enllà de l'edat legal.

Aquesta voluntat o necessitat de seguir treballant, no s'ha de confondre amb una acceptació del retard en l'edat de jubilació. De fet, una majoria de persones majors de 65 anys es mostra contrària a allargar de manera obligatòria els anys en el mercat laboral, tot i que cada cop més hi ha persones que manifesten el contrari, un percentatge que és menor entre el segment alt que entre les classes mitjanes i baixes. Lògicament, com hem vist en les pàgines anteriors, això ha d'anar vinculat a una millora de la quantia de les pensions.

Vuit de cada deu persones respecten el dia de recollida de trastos. *itu?*

Treu els trastos i mobles vells el dia que toca al teu carrer i ajudaràs a tenir una ciutat neta.

Servei de recollida de trastos, cada dia un barri.

Per a més informació: 900 724 000 · www.emaya.es

EMAYA
Vivim Palma verda

Mostra: 400 entrevistes. Error màxim: +-5%. Nivell de confiança: 95,5%. Treball de camp: Desembre 2017